

Quarantaine

BWO 18 februari 2021

Waarom Quarantaineplicht?

- Quarantaine is een belangrijk instrument in de bestrijding van de pandemie.
- Een quarantaineplicht is belangrijk om quarantaine optimaal te bevorderen.
- Vanwege de komst van nieuwe, snel verspreidende virusmutaties, moet quarantaine in elk geval voor inreizigers wettelijk worden geborgd en gehandhaafd.

Inhoudsopgave

1. Wat we al doen aan quarantaine en naleving
2. Naleving quarantaine laat te wensen over
  - a. Positief getesten
  - b. Inreizigers
3. Noodzaak en doel quarantaineplicht
4. Fasering implementatie quarantaineplicht
5. Fasering proces van de reiziger
6. Handhaving
7. Registratie
8. Controle en handhaving
9. Wetgeving
10. Bespreekpunten BWO

1 | Wat doen we al zodat quarantaineregels beter worden nageleefd?

- Er is informatie beschikbaar in diverse talen, er is een quarantainegids beschikbaar.
- Vrijwilligersorganisaties als de ANBO, het Rode Kruis en de Luisterlijn staan klaar voor hulp.
- Mensen die zelf de weg naar deze hulp niet vinden worden sinds 1 februari door de GGD verwezen naar quarantainecoaches.
- Het Rode Kruis heeft via het 'Let op Elkaar'-netwerk 85.000 vrijwilligers klaarstaan die in de buurt praktische hulp geven en een luisterend oor bieden.
- De communicatie over quarantaine is verbeterd, zeker ook voor de doelgroep jongeren die moeite heeft om het gewenste gedrag te vertonen.
- Ten aanzien van *algemene* communicatie over quarantaine: de publiekscampagne 'Alleen Samen' is sinds december met radiospotjes, branded content en online video's actief gericht op specifieke doelgroepen.
- Reizentijdenscorona.nl is gelanceerd en wordt veelvuldig gebruikt.

2 | Naleving quarantaineplicht laat te wensen over

a. Positief getesten

Opvolging Q. redelijk goed, maar een kwart doet het alsnog dus niet, risico 18% 'frisse neus' is laag.

Groep	Blijft thuis	Buiten voor frisse neus	Buiten voor boodschappen	Buiten om naar werk te gaan
Positief geteste personen	72%	18%	3%	1%

Deze groep krijgt blijvende ondersteuning via communicatie en sociale hulp.

b. Inreizigers

Opvolging Q. slecht, 27% naleving, hoog risico verspreiding virus met vaccinatie-resistente mutaties. Wettelijke maatregelen en blijvende communicatie nodig om urgentie te benadrukken.

→ Daarom inzet op snelle en gefaseerde invoering q-plicht inreizigers met maximaal rendement. Q-plicht voor positief getesten kan later volgen.

3 | Noodzaak en doel quarantaineplicht inreizigers

Noodzaak

- Q-plicht is nodig voor veilig reizen.
- Vliegverboden die nu gelden zijn geen toekomstbestendig instrument.
- Wettelijke vastgelegde quarantaineplicht voor reizigers is additionele maatregel, naast negatieve testverklaring en sneltest.

Doel

- Voorkomen van verspreiding virus via alle inreizigers (ook automobilisten).
- Zicht hebben op inreizigers, nabellen / communiceren en motiveren tot opvolgen quarantaine, toezicht en handhaven op q-plicht.
- Indammen van verspreiding virusmutaties met hoge besmettingsgraad.

4 | Hoe gaan we dat doen: Fasering implementatie quarantaineplicht

Ter info: huidig quarantaineadvies met 27% naleving (sept 2020)

Fase 0 hoe het nu gaat: communicatie, ondersteuning, negatieve testverklaring en gezondheidsverklaring (deels) bij georganiseerd vervoer (luchtvaart)

Hoe het wordt:

1. Vervoerder deelt steekproefsgewijs bij hem bekende NAW + telnr. Vervoerder controleert bij boarden of testverklaring en papieren q- formulier aanwezig is. Kmar en VR toetsen op luchthaven NL.
2. Reiziger deelt NAW + Q-adres + telnr. bij maken testafpraak óf Q.-aanmeldformulier via reizertijdenscorona.nl. Vervoerder of handhavende instantie controleert aan de grens of 1 van 2 digitale formulieren is ingevuld.
3. Centraal register voor alle reizigers. Kwetsbaar vanwege hoge privacy/ beveiligingseisen en risico's bij opslag en verwerking persoonsgegevens door overheid. (optie 3 niet nodig indien 1 en 2 effectief).

5 | Hoofdproces Q. inreizigers

Voor vertrek

- Reiziger geeft commitment op Q. door invullen verklaring.
- Reiziger weet dat hij nagebeld kan worden.

Toezicht en handhaving op q-verklaring

- Vervoerder checkt aanwezigheid q-verklaring.
- Reiziger mag niet mee zonder q-verklaring op vervoer of kan boete krijgen aan de grens.
- Reiziger weet dat vervoerder zijn NAW + telnr kan delen met nabelteam.

Reiziger gaat 10 dagen in Q., tenzij hij/zij negatief test op dag 5.

Nabellen

- Reiziger wordt steekproefgewijs nagebeld.
- Als reiziger signaal geeft van niet naleving bericht vanuit GGD naar toezicht en handhaving.

Toezicht en handhaving q-plicht

- Controle op naleving q-plicht naar aanleiding van signalen uit nabellen of andere indicaties.
- Bij niet naleving → last onder dwangsom.

Ondersteuning en advies via reizertijdenscorona.nl, brochure, gemeente en Rode Kruis.

Continue monitoring op effectiviteit verminderen virus verspreiding en optimalisatie proces.

Fasering vanuit de reiziger

Voorafgaand aan de reis:

- Laat zich voor vertrek testen (negatieve testverklaring verplicht)
- FASE 1: Reiziger vult q-verklaring in en print deze uit.
- FASE 2: Maakt vóór de reis naar NL een testafspraak bij GGD voor dag 5 van de quarantaine (via reizertijdenscorona.nl waarbij gegevens achtergelaten worden) (nb reiziger moet wel vanaf dag 1 in NL in quarantaine)
OF: Registreert naam, telefoonnummer en quarantaineadres op reizertijdenscorona.nl en verklaart hierbij 10 dagen in quarantaine te zullen gaan.

Bij het inchecken toont reiziger aan vervoerder (sanctie: geen toegang tot vervoersmiddel):

- FASE 1: negatieve testverklaring en verplichte q-verklaring
- FASE 2: Verplichte q-verklaring OF testafspraak + negatieve testverklaring

Bij aankomst NL moet de reiziger steekproefgewijs de volgende formulieren kunnen tonen (sanctie: boete):

- FASE 1: Verplichte negatieve test en verplichte q-verklaring en 100% Controle door Kmar bij reizen buiten EU > sanctie: boete
- FASE 2:
  - Verplichte q-verklaring OF testafspraak en negatieve testverklaring
  - 100% Controle door Kmar bij reizen buiten EU > sanctie: boete

Weer thuis, quarantaine:

- FASE 1 en 2: Gaat bij aankomst in NL in quarantaine
- FASE 1 en 2: Wordt steekproefsgewijs nagebeeld, waarbij signalen van niet-naleving doorgegeven worden aan de handhaving.
- FASE 1 en 2: Laat zich testen op dag 5 óf blijft in quarantaine tot dag 10

wat hebben we te regelen?

6 | Handhaving bij grenspassage van wegvervoer

- Controle op de aanwezigheid van een q-verklaring en PCR-testbewijs vindt plaats via steekproefsgewijze controles aan de grens door de Kmar/andere partij die hiervoor geschikt is.
- Indien een persoon geen verklaringen of testbewijzen kan overhandigen wordt dit gesanctioneerd via een boete (hechtenis van ten hoogste zeven dagen of geldboete van de eerste categorie 435,-).

Aandachtspunt: Dit is een nieuwe taak voor de Kmar/andere partij bij wegvervoer, Kmar controleert (naast vervoerder) nu al ferrys en luchthavens voor reizen buiten EU.

Voorstel: Aanpassen wetgeving en Kmar/andere partij de tijdelijke taak opleggen om grenscontroles uit te voeren voor handhaving Q-verklaring en negatief PCR testbewijs. Hiertoe overleg voeren met minister J&V om dit gezamenlijk te realiseren.

Aandachtspunt: risico op niet naleven plicht door geringe pakkans.

Voorstel: In de eerste fase vindt handhaving plaats door uitgebreide communicatie campagnes (o.a. matrixborden bij de grens) en zichtbare handhavingsacties (incidentele fuik). Vervolgens zeer regelmatig steekproefsgewijze controles blijven houden, zowel overdag als 's avonds en 's nachts. Ook zichtbare aanwezigheid controleur aan de grens.

7 | Registratie

Inzet: fase 1 en 2 leiden naar verwachting tot voldoende zicht op reizigers, adequate naleving q-plicht en effectief toezicht en handhaving.

Indien fase 1 en 2 onvoldoende effect hebben kan een separaat registratiesysteem toch nodig zijn. Hiervoor gelden de volgende aandachtspunten:

- Balans tussen inbreuk persoonsgegevens en effectiviteit in handhaving en toezicht
- Het misbruiken van de data in het systeem moet worden uitgesloten (in licht datalek) en data minimalisatie
- Dus vanaf het begin security en privacy by design op hoogste niveau
- Nog geen organisatie gevonden die systeem ontwikkelt en beheert
- Het ontwikkelen van een ICT-systeem waarin alles in een keer klaar op zeer korte termijn moet zijn, vergroot risico op een ICT-debacle
- Ontwikkelen van een veilig systeem kost 4 tot 6 maanden.

8 | Controle en handhaving quarantaineplicht in NL

- Reiziger maakt voor vertrek naar Nederland testafspraak 5^e dag bij GGD.
- Belteam GGD gaat reizigers nabellen, motiveren en communiceren om Q op te volgen. Indien bewust niet opvolgen-> signaal belteam naar 5.1.2e -> geeft signaal aan 5.1.2e > handhaving
- Reiziger maakt testafspraak maar 'no show': belteam gaat nabellen, doorgeven VR-> handhaving
- Reiziger maakt geen testafspraak: belteam gaat direct bellen, en constateert:
  - reiziger blijft 10 dagen in Q-> geen probleem ofwel
  - reiziger niet in Q-> doorgeven 5.1.2e > handhaving

8 | Handhaving q-plicht

- Voor de handhaving van de q-plicht reizigers kiezen we voor bestuursrechtelijke handhaving via een last onder dwangsom:
  - Er moet onderzoek plaatsvinden of iemand een inreiziger is die onder de q-plicht valt. Ook moet onderzocht worden of iemand zich niet aan de q-plicht houdt. Dit maakt het uitschrijven van een boete minder geschikt,
  - De hoogte van een dwangsom moet voldoende prikkel bevatten om naleving af te dwingen. Dit bedrag kan een veelvoud zijn van de boetes die nu opgelegd worden bij overtreding van de twm. Dit maakt het een effectief instrument.
  - Degene die de last heeft ontvangen heeft het nog zelf in de hand of er een dwangsom betaald moet worden. Dit stimuleert het nalevingsgedrag meer dan op het moment dat diegene al een boete heeft ontvangen en dat bedrag "al kwijt is" (en wellicht ook een aantekening op zijn justitiële documentatie heeft gekregen)

8 | Drie opties handhaving quarantaine

1. Signalen vanuit GGD gaan naar gemeentelijke handhavers. Gemeenten geven aan hiervoor geen capaciteit te hebben en niet achter de voordeur te willen handhaven.

Mogelijke oplossingen (*bespreken met MinBZK*):

- BenW zelf laten prioriteren waar ze capaciteit op zetten;
  - Extra handhavingscapaciteit aan gemeenten ter beschikking stellen door het aanwijzen en inzetten van particuliere beveiligers.
2. Signalen vanuit GGD gaan naar handhavers veiligheidsregio. Veiligheidsregio ziet bezwaren in de uitvoering. De handhaving is intensief en wat te doen als betrokkenen niet open (willen), niet thuis zijn etc.? Voordelen van dit schaalniveau is dat

Mogelijke oplossingen (*bespreken met MinJenV*):

- Extra handhavingscapaciteit aan veiligheidsregio's ter beschikking stellen door het aanwijzen en inzetten van particuliere handhavers.

3. Signalen vanuit de GGD naar een centraal handhavingsorgaan in eigen beheer vanuit VWS. Dit zou een landelijk handhavingsteam kunnen zijn dat centraal wordt aangestuurd, met regionaal opererende handhavingsteams (inhuur particuliere handhavers).

Meest kansrijk: Optie 2 VR. Op het niveau van de VR kan een poule worden gevormd van handhavers. Hiervoor wordt geld beschikbaar gesteld (ca. 1 miljoen euro per VR). Het is niet noodzakelijk dat de VR zelf over persoonsgegevens beschikt, deze worden aangereikt via de GGD.

Opties zijn besproken met VNG, diverse burgemeesters en enkele directeuren veiligheidsregio's. Alle partijen zien de nodige uitvoeringsproblemen.

Voorstel: agenderen voor veiligheidsberaad van komende maandag 22-02 en daar aansturen op optie 2.

9 | Wetgeving

- Quarantaineplicht voor inreizigers uit hoogerisicogebieden:
  - Uitzonderingen op quarantaineplicht in ministeriele regeling
  - Duur quarantaineplicht in ministeriele regeling
  - Hoogerisicogebieden worden via apart besluit aangewezen door de minister
- Mogelijkheid om inreiziger te verplichten tot:
  - Tonen van quarantaineverklaring en/of testafspraken bij grenspassage en indien van toepassing vervoerder
  - Tonen van bevestiging van registratie
  - Tonen van negatieve testverklaringUitwerking via ministeriele regeling
- Bevoegdheid tot gegevensdeling tussen betrokken partijen
- Plicht tot aanleveren van beschikbare NAW gegevens + telnr. door vervoerder
- Aanwijzen handhavende instantie
- Opnemen sanctionering

Om het wetsvoorstel verder in procedure te kunnen brengen zijn richtinggevende uitspraken van het BWO noodzakelijk over de besprekpunten in de volgende dia.

10 | Bespreekpunten BWO

1. Q-plicht positief getesten nog niet wettelijk vastleggen
2. Vervoerders delen 5.1.2d NAW en tel nr van reizigers met GGD (controle door ILT)
3. Handhaving grenspassages Kmar (of alternatief door JenV)
4. Reizigers nabellen door GGD
5. Handhaven q-plicht door Veiligheidsregio's
6. Opleggen sanctie LOD
7. PM register in afwachting effect huidige voorstellen

Planning + mogelijke escalatie

- Donderdag 18-2 DPG-raad over rol GGD om na te bellen quarantineplicht
- Maandag 22-2 Veiligheidsberaad agenderen tbv Toezicht en handhaving